

Bulletin

Raad van Kerken Arnhem

Digitale nieuwsbrief nr. 43
9 december 2015
Verschijnt maandelijks

Inhoudsopgave op pagina 2

Gebed voor Parijs

God van liefde, vrede en recht,
U kent ons, U doorgrondt onze harten en gedachten.
Met verbijstering, onbegrip, verdriet en zorg
komen we bij U.
Wij bidden voor Parijs. Wij bidden voor onze wereld.
Wij bidden voor slachtoffers, voor nabestaanden,
voor gewonden.
Nietsvermoedend getroffen, gedood of
voor het leven getekend.
Wij bidden voor allen die door angst bevangen zijn
geraakt.

Geef vrede, bidden wij U.
Wees met ons, in de kwetsbaarheid die we ervaren bij het
zien van dit barbaarse geweld.
Geef dat angst en haat niet onze raadgevers worden.
Geef dat we alle gevoelens die in ons opkomen durven
delen met velen in onze samenleving,
geef dat dat tot meer verbinding leidt, over grenzen van
afkomst en religie heen.

God, in tranen die in ons opkomen weten we U aanwezig.
Uw verbondenheid met wie roept om hulp.
Uw visioen van een land waar het leven goed is voor
ieder.

Verwarm wat verkild is geraakt.
Verzacht wat versteend is geraakt.

Bewaar ons bij het geloof dat U met ons onderweg bent.
Help ons ons te richten naar een samenleving die veilig is
voor ieder.

Amen

*Ds. Karin van den Broeke,
voorzitter van de generale
synode van de
Protestantse kerk in Nederland.*

14 november 2015

Een echt cadeau

Column door Margriet Kok

In elke klas in Nederland zitten gemiddeld drie kinderen die leven onder de armoedegrens, zo wordt geschat. Het gaat dan om 400.000 kinderen en jongeren. Vaak krijgen deze kinderen geen sinterklaascadeaus. Gewoon omdat het geld ontbreekt. Juist voor kinderen is het schrijnend om geen cadeaus te ontvangen van de Sint. Dat zij niet op school kunnen vertellen wat de Sint hen bracht. Het gevoel hebben er niet bij te horen. Aan de zijlijn te staan.

Gelukkig zijn er in Arnhem rond Sinterklaas veel projecten om kinderen te verrassen, van wie de ouders een smalle beurs hebben. Zo zijn er bijeenkomsten waarbij de Sint en zijn Pieten op bezoek komen en aan de kinderen een cadeau geven. Maar ook worden er thuis cadeaus gebracht. Dit gebeurt onder meer in Malburgen en het Statenkwartier. Onder schooltijd krijgen de ouders bezoek. Zij reageren erg enthousiast op de zak van de Sint. Ze zijn blij dat ze iets aan hun kinderen kunnen geven. Maar eigenlijk vooral blij dat aan hen wordt gedacht. Zo klonken de woorden "wat fijn dat er mensen zijn die aan ons denken"

*Door deze woorden werden Sint en Piet geraakt;
"Is dit niet het echte cadeau?"*

Margriet Kok is diaconaal
consulent van de Protestantse
gemeente Arnhem

In dit nummer:

- Een echt cadeau - Column door Margriet Kok
- Gebed voor Parijs
- Een kaarsje aansteken in de Eusebiuskerk – 10 december
- Na-denken na Parijs – OLVé viering – 13 december
- Advent en kerst in de Walburgis
- Herdertjestocht in Klarendal/ St. Marten – 19 december
- Miriam Guensberg in de Waalse kerk - Zin op zondag – 3 januari
- Het Stadsbestuur gaat verhuizen
- Korte berichten
- Terugblik Thee met thema
- De Vertrouwensvolle Gemeente - Jan Hendriks
- Informatie over het Stadsbestuur Arnhem
- Aanslagen in Parijs - persbericht
- Colofon
- Wonder van vrede - kerstgroet

Een kaarsje aansteken in de Eusebiuskerk

In de adventtijd wordt op de koopavond donderdag 10 december op straat lichtjes aangeboden die u kunt aansteken in de Eusebiuskerk. De kerk is speciaal hiervoor opengesteld van 17.00 uur – 20.00 uur. Er is gelegenheid voor gedachtenis, rust, bezinning of gebed. Gemeenteleden zullen sfeermuziek verzorgen. De stadspastores van de PGA zijn aanwezig voor gesprek of voor wie een zegen wil ontvangen.

Na-denken na Parijs

“Onzekerheid en toekomst” thema van viering OLVékoor in Walburgiskerk

“Onzekerheid en toekomst” is het thema van de viering van het OLVékoor die **zondag 13 december** wordt gehouden in de Walburgiskerk te Arnhem. De keuze van het thema heeft alles te maken met de onzekerheid en angst die bij veel mensen is gegroeid door de aanslagen in Parijs. De beelden en de berichten in de media over de politieacties en de plannen om de bombardementen op te voeren spelen daarbij ook een rol.

In de viering wordt een poging gedaan om vanuit de joods-christelijke traditie in te gaan op wat er gebeurd is en op de vraag of die angst en onzekerheid misschien ook een positieve rol zouden kunnen spelen. De vraag is ook of de reactie van het westen werkelijk bijdraagt aan een oplossing. De teksten worden afgewisseld met liederen van Huub Oosterhuis.

De viering in de kerk aan het Walburgisplein begint om **10.00 uur**.

donderdag **24 december** 21.00 uur: Kerstavondviering m.m.v. het OLVékoor

Advent en Kerst in de Walburgis

Adventsactie voor de voedselbank

Op 8 december begon het jaar van Barmhartigheid, zoals door Paus Franciscus uitgeroepen. Een van de werken van barmhartigheid is de hongerigen te eten geven. De Walburgis wil aansluiten bij het initiatief van de Eusebiusparochie om gedurende de Advent houdbaar voedsel in te zamelen voor de voedselbank. Houdbaar voedsel (potten, blikken) kunt u bij

alle activiteiten tot Kerstmis meenemen naar de kerk. Vrijwilligers zorgen er voor dat alles bij de Voedselbank terecht komt en via hen bij de mensen, die het nodig hebben.

Vespers

woensdag 9, 16 en 23 december 19.00 uur: Korte vesper met aansluitend tot 19.45 uur tijd voor persoonlijke meditatie.

Viering op de zondagmorgen

19 december Meditatief Uur

Kerstherberg in de Walburgzaal

donderdag 24 december 17.00 uur -23.00 uur

vrijdag 25 december 12.00 – 23.00 uur

zaterdag 26 december 12.00-19.00 uur

Kom kijken naar de kerststal

Met activiteit voor kinderen

Vrij 25 en zat 26 dec van 13.00 – 17.00 uur

www.walburgisarnhem.nl

www.facebook.com/walburgisarnhem

Herdertjestocht in Klarendal / Sint Marten

zaterdag 19 december van 18.00-20.00 uur

Hoor, zie en beleef het kerstverhaal... Ga mee met Jozef en Maria op reis. De engelen zingen, de herders zoeken en help jij de wijzen het kindje te vinden? Loop dan op 19 december mee met de eerste herdertjestocht door Klarendal en Sint Marten!

De herdertjestocht start om 18.00 uur op het Elly Lamakersplantsoen (kruising Sonsbeeksingel). Daar krijg je een lichtje en een routekaartje, waarmee je langs het hele kerstverhaal wandelt. De

herdertjestocht eindigt op de van Slichthorstenstraat voor de grote kerk met warme chocolademelk en lekkers. Deelname aan de herdertjestocht is gratis.

Starten kan tussen 18.00 en 19.00 uur.

De wandeling kan in ongeveer drie kwartier gelopen worden.

De herdertjestocht wordt georganiseerd door Inloophuis Sint Marten en Villa Klarendal in samenwerking met Strikje Winterevenement en een heleboel vrijwilligers uit onze wijken.

Meer info op:

Facebook: herdertjestocht Klarendal/stMarten

Facebook Strikje || Winter evenement 2015

Foto: Vink fotografie

Miriam Guensberg in de Waalse kerk

Muzikale bijdrage van Arnhemse vluchtelingen

Zin op Zondag in Arnhem gaat dit seizoen over De schone kunsten.

Regionale kunstenaars vertellen over hun artistieke drijfveren: wat beweegt hen, wat hebben ze te bieden?

Op **3 januari** Miriam Guensberg (Oosterbeek), schrijfster en filosofe. Haar laatste twee romans *Poolse tranen* en *Ooit* zijn expliciet gericht op het humanitaire drama van oorlogsslachtoffers. In *Ooit* beschrijft Guensberg de innerlijke verandering van een journalist, die zich bewust wordt van het onvoorstelbare leed van vluchtelingen. Hij wil iets gaan doen voor de ontheemde medemens, '....met in hun ogen de grondtoon van verdwaalde zielen'.

Guensberg's Poolse joodse vader, arts bij de 1ste Poolse Pantser Divisie, was na de Tweede Wereld oorlog ook zo'n ontheemde ziel; een man die alles kwijt was en niet kon terugkeren naar zijn vaderland.

Miriam Guensberg voelt zich zeer betrokken bij de actuele vluchtelingenthematiek. Wat betekent de komst van vluchtelingen voor onze samenleving? Die vraag plaatst zij in een historisch perspectief, waarbij ze duidelijk laat zien waar ze voor staat: voor humaniteit, opvang en ontmoeting.

Er is een boekentafel met romans van Guensberg. De opbrengst van *Ooit* gaat naar Stichting Vluchteling.

*Zondag 3 januari, 12.15- 14.00 uur, Waalse Kerk, Gasthuislaan 1, (vrijwillige bijdrage)
Zin op zondag is een initiatief van Stadspastoraat en Protestantse Gemeente Arnhem*

Het Stadspastoraat gaat verhuizen

Niets houdt zijn eigen aanschijn...

Oud en Nieuw, elk jaar valt de natuur een poosje stil, om daarna in een nieuwe vorm te voorschijn te komen. Dit lijkt nu extra te gelden voor het Stadspastoraat. Een verhuizing in juni volgend jaar is een feit. Het zal de jas veranderen. Maar het hart blijft hetzelfde.

Binnenkort hangt er een bord 'te huur' aan de gevel. Het Stadspastoraat gaat namelijk verhuizen! Per 1 juni volgend jaar verlaten we ons oude pand 'De Drie Koningen' aan de Driekoningendwarsstraat en verhuizen we naar een locatie in het centrum van de stad. Zo willen we zichtbaarder zijn voor iedereen die bezig is met grote en kleine levensvragen, met zingeving, geloof of spiritualiteit. De verhuizing grijpen we meteen aan om het Stadspastoraat te vernieuwen en onze dromen nóg meer waar te maken. Kortom, wordt vervolgd!

Korte berichten

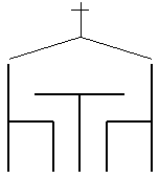

- Elke vrijdag 12.30-12.45 uur. **Coventrygebed** in de Walburgiskerk
- **Nieuwjaarsontmoeting Raad van Kerken Arnhem**. Dinsdag **12 januari** 2016 is de Nieuwjaarsontmoeting van de RvK Arnhem. U kunt elkaar ontmoeten en nieuwjaar wensen. De informatiebrochure 2016 is beschikbaar. De inloop is vanaf **15.30 uur**. We ontmoeten elkaar in de **Bakermat** (benedenzaal van de Diaconessenkerk), ingang **G.A. van Nispenstaar 139**.

- **“Spiegelooog”**. Lezing in het kader van **Zin op Zondag** bij de gelijknamige tentoonstelling in **Museum Arnhem**, Utrechtseweg 87 door **Mirjam Westen**, conservator hedendaagse kunst. De tentoonstelling en lezing gaan over ontwikkelingen van het zelfportret in ons land sinds begin 20ste eeuw. De lezing is zondag **13 december** van **13.00 – 14.00 uur** in Museum Arnhem. Aansluitend gelegenheid de tentoonstelling te bezoeken. Entree: €10,- of museumkaart. Aanmelden via stadspastoraat@planet.nl Meer informatie in het vorige Bulletin.

Terugblik Thee met thema

Film “Troubled water” 22 november in het filmhuis Oosterbeek

Het bleef stil bij de aftiteling, het bleef stil bij de uitnodiging nog even na te praten.

Men wilde naar huis. Met eigen gedachten en vragen?

“Verwarrend, ontroerend, veel vragen, beklemmend, om over na te denken, geen simpele film maar wel heel mooi”……. Zomaar wat zinnen en woorden die ik opving bij “het mandje”.

Inderdaad een film waar je op een verwarrende manier wordt meegezogen in een beklemmend verhaal. Een verhaal waarin thema’s als schuld en vergeving, zonde als macht en als daad, aan de orde kwamen.

Het verhaal: Jan Thomas Hansen is zojuist uit de gevangenis vrijgekomen. Hij is veroordeeld voor moord op een jongetje. In de gevangenis heeft hij orgel leren spelen Zonder zijn verleden bekend te maken solliciteert hij als kerkorganist in een naburige gemeente. De kerkenraad en de jonge en mooie dominee Anna geven hem deze tweede kans op een normaal leven. Anna laat hem zelfs heel dicht bij komen en vertrouwt hem ook haar zoontje toe. Het jongetje Jens en zijn liefde voor dominee Anna woelen echter allerlei gevoelens los bij Thomas. Zijn gevoelend van rancune, schuldgevoel, eenzaamheid, laat hij horen in zijn spel op dat prachtige kerkorgel. Velen worden er door ontroerd, niet wetend wat er werkelijk speelt.

Het verhaal kantelt op het moment dat Agnes, de moeder van het vermoorde jongetje, Thomas ontmoet in de kerk. Dan staat het verhaal van Agnes centraal, in haar bijna obsessieve poging Thomas te confronteren met de gevolgen van zijn daad, maar ook om te voorkomen dat hij opnieuw toeslaat.

We zien in terugblikken wat we al eerder zagen, maar nu vanuit het perspectief van Agnes. Zo krijg je de mogelijkheid je in te leven in beide hoofdpersonen, waarmee het oordeel dat je over hen vormt, weer kan verschuiven.

Verwarrend.

Er worden in deze film grote vragen gesteld:
Bestaat God? Waar komt het kwaad vandaan?
Is vergeving en verzoening in dit leven mogelijk?

De film eindigt voorzichtig hoopvol. Niet dat alles is opgelost. Integendeel. Maar in de uiteindelijke ontmoeting tussen Agnes en Jan Thomas komt een vorm van verzoening tot stand. Het gebaar waarmee zij vol van haar angst, pijn en walging toch zijn gezicht aanraakt is ontroerend.

Marlies Raaijmakers, Thee met Thema

De Vertrouwensvolle Gemeente

Wat nu?

Wat nu? Dat is momenteel dé vraag in veel kerken. Creatieve ideeën in overvloed. Vaak wordt gepoogd die te realiseren in het oude vertrouwde gemeentemodel. Dat werkt niet. Nieuwe wijn vraagt om nieuwe zakken.

Er is een model dat als zo'n nieuwe zak kan werken: *de Vertrouwensvolle Gemeente*.

Haar grondtoon is vertrouwen. Dat doordrenkt het hele systeem. Een prachtig voorbeeld van een door vertrouwen gedragen systeem staat in Exodus 33. Samengevat:

God sprak met Mozes ... zoals een vriend spreekt met zijn vriend ... in de tent der ontmoeting ... daar sluiten zij een verbond. Een systeem.

Het klimaat van vriendschap, vraagt om een bepaalde structuur (conciliair verband; hier tent der ontmoeting) en het leidt tot een bijzonder engagement (niet afgedwongen met doorzettingsmacht, maar een verbond.) Inderdaad een systeem; een "welsluitend" geheel.

Dit systeem wordt niet alleen weerspiegeld in *het Model van de Vertrouwensvolle Gemeente* maar evenzeer in de *Weg van het vertrouwen*. Zonder Model gaan we voort van *Hype tot hype*. Die Weg is begaanbaar in tal van situaties: lokaal (bijv. *waardierend pastoraat*) en bovenlokaal (bijv. *waarderende visitatie*), in kerk en samenleving (bijv. in de zorg, die dan het karakter krijgt van een *Waarderend Ambacht*).

Meer lezen over Model en Methode? Met bondgenoten je hierover Samen Beraden?

Ook die mogelijkheid is er: Op **5 februari 2016** is er een 2^e landelijke dag: *Waarderend Verder!* Meer informatie over deze drie thema's?

Zie de website www.waarderendegemeenteopbouw.nl

Direct al op de startpagina. In het menu links, onder *Goede wijn* – de kern, staan nog meer beschouwingen over alle drie thema's.

Jan Hendriks

Informatie over het Stadspastoraat Arnhem

Dagelijks zijn er veel activiteiten in het Stadspastoraat Arnhem. Het Stadspastoraat is hét centrum voor bezinning en ontmoeting in onze stad in de vorm van verdiepende cursussen, workshops, lezingen, meditaties, exposities en concerten.

Enkele van de activiteiten in de komende tijd:

Over het Kersticoon

9 december van 20.00-22.00 uur

In deze tijd, waarin beeldtaal een zeer belangrijke plaats heeft, is er bij velen grote belangstelling voor iconen. Piet van der Heide schenkt in zijn lezing zowel aandacht aan de iconografie, met name die van het Kersticoon, alsook aan de religieuze betekenis van iconen in het algemeen. Piet van der Heide is

iconenschilder.

Open Podium

10 december van 19.30-22.00 uur

Het is al jaren traditie om het seizoen af te sluiten met het Open

Podium. En dat doen we dan ook. Wil je een lied zingen, een gedicht voordragen, of iets delen wat je dit najaar in een cursus of workshop hebt gedaan? Geef je op. Voor een geslaagde avond is er ook publiek nodig, dus ook als jij niet de vloer op wilt: welkom!

Uitgebreidere informatie over deze en andere activiteiten vindt u op www.stadspastoraat.nl
De adressen voor opgeven en aanmelden zijn

Stadspastoraat Arnhem

Driekoningendwarsstraat 30, tel. 026 3513185, email stadspastoraat@planet.nl

Aanslagen in Parijs

Persbericht

De aanslagen in Parijs zijn een aanslag op onze samenleving. Een samenleving die bestaat uit mensen met verschillende etnische en religieuze achtergronden. Verschillend in onze achtergronden, verenigd in ons verdriet en

afschuw. Terreur en aanslagen hebben het doel onze samenleving te verdelen en angst te zaaien. Angst is het wapen van terroristen en niet van ons. Als samenleving moeten wij ervoor waken om niet het wapen van terroristen te gebruiken en ons door angst te laten leiden. Nu meer dan ooit is het belangrijk om een steentje bij te dragen om vrede en angst te bestrijden met dialoog en tolerantie.

De Nederlandse Islamitische Federatie (NIF) roept de Nederlandse samenleving op om met zijn allen een geluid te laten horen tegen iedere vorm van haat en geweld. Een geluid van liefde en vereniging, blind voor kleur en religie. Als NIF leven we mee met alle slachtoffers van terrorisme in 2015. Zij die omgekomen zijn in Frankrijk, Turkije, Denemarken, Yemen en andere landen over de hele wereld, onze gedachten gaan uit naar de nabestaanden.

Het grootste slachtoffer van terrorisme is de mensheid, echter is het grootste verlies, het verlies van onze menselijkheid. Wij roepen een ieder op om nu meer dan ooit de dialoog met elkaar aan te gaan en elkaar te steunen in deze moeilijke tijden.

Colofon

Bulletin is een uitgave van de Raad van Kerken Arnhem.

Secretaris a.i.: Johannes Kon

Opmaak: Gerrit Koning

Coördinator columns: Kees Tinga

Eindredactie: Dagelijks bestuur

Alle in Arnhem gevestigde christelijke kerken en geloofsgemeenschappen kunnen in de Raad vertegenwoordigd zijn indien ze de uitgangspunten en doelstellingen onderschrijven. Voor een overzicht van organisaties en activiteiten is een brochure beschikbaar.

Kopij voor het januarinumnummer inzenden vóór 5 januari 2016 aan
bulletin.rvkarnhem@gmail.com

Het volgend bulletin verschijnt op 8 januari 2016.

Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar 398 emailadressen.

De Raad van Kerken te Arnhem heeft een eigen website: www.rvkarnhem.nl

Reacties op dit bulletin kunt u mailen naar onze secretaris Johannes Kon
aris.kon.arnhem11@gmail.com of naar bulletin.rvkarnhem@gmail.com

Wonder van vrede

*Niet om een wonder
uit vreemde verte*

*niet om een engel
de aarde hoog te boven*

*niet om een kind
vanuit de hemel neergedaald
bidden wij – maar*

*om engelen van mensen
dagelijks om ons heen*

*om het wonder van vrede
voor hier en overal*

Peer Verhoeven

www.aftellennaarkerst.nl

Raad van Kerken Arnhem

wenst u allen

Goede Kerstdagen

en een voorspoedig 2016!

Nieuwjaarsontmoeting RvK Arnhem: 12 januari.
Zie ook de korte berichten op pagina 4.